

Številka: U-I-41/15-11

Datum: 15. 2. 2018

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Slavice Urbančič, Postojna, in drugih, ki jih vse zastopa Odvetniška družba Božič Malneršič in Bandelj, o. p., d. o. o., Postojna, na seji 15. februarja 2018

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Uredbe o državnem prostorskem načrtu za Osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna (Uradni list RS, št. 17/14) se zavrne.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudniki izpodbijajo Uredbo o državnem prostorskem načrtu za Osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna (v nadaljevanju Uredba o vadišču). Zatrjujejo njeno neskladje s 14., 32., 33., 72. in 74. členom Ustave ter z 61. in 74. členom Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15 – v nadaljevanju ZV-1). Trdijo, da jih Uredba o vadišču neposredno omejuje pri izvrševanju lastninske pravice in pri opravljanju kmetijske dejavnosti, saj naj bi bila uporaba gozdnih zemljišč, pašnikov in travnikov ter možnost gibanja povsem podrejeni obrambni dejavnosti. Pobudniki menijo, da je namen omejitev, kot jih določa Uredba o vadišču, sicer ustavno dopusten, vendar naj izvajanje v konkretnih primerih ne bi zadostilo kriteriju nujnosti in sorazmernosti. Izvrševanje lastninske pravice in gospodarjenje z upoštevnimi nepremičninami naj bi bilo prekomerno oteženo, lastniki pa naj bi imeli v zvezi z njimi samo bremena. Po mnenju pobudnikov izpodbijana Uredba o vadišču s tem, ko ne določa obsega in trajanja omejitev, pomeni prekomeren poseg v človekove pravice pobudnikov in krši načelo sorazmernosti. Navedene omejitve naj bi povzročale tudi neenakost med podjetniki na upoštevnem območju. Uredba o vadišču naj bi bila obenem v neskladju tudi določbami ZV-1, ki določajo povezanost načrtov upravljanja z vodami s prostorskimi akti, opredelitev instituta vodovarstvenega območja in v prehodnem obdobju do izdaje izvršilnih aktov tega zakona uporabo prej veljavnih predpisov. Zaradi opustitev Vlade, ki naj za vodni vir Malni na območju, ki

ga obsega Uredba o vadišču, še ne bi sprejela izvršilnih predpisov za določitev vodovarstvenega območja, naj ta vodni vir ne bi bil varovan skladno z ZV-1, s tem pa naj bi bilo omogočeno načrtovanje posegov v prostor brez upoštevanja predpisov o varstvu voda. Pobudniki trdijo, da je bila ob tem v postopku sprejemanja Uredbe o vadišču nepravilno razumljena pravna narava smernic in mnenj državnih nosilcev urejanja prostora, saj smernice niso zgolj posvetovalne narave, temveč so namenjene tudi konkretizaciji predpisov. Ker je Vlada pri sprejemanju državnega prostorskega načrta vezana na Ustavo in zakone, naj bi bilo ob neupoštevanju smernic in mnenj, ki se sklicujejo na določbe predpisov, dokazno breme, da je zakon spoštovan, na njej. Pobudniki menijo, da ni sprejemljivo zavrnilo negativnega mnenja Direktorata za vode v postopku izdaje izpodbijane uredbe zgolj s pavšalno trditvijo, da obremenitev trenutno ni prekomerna, temveč bi bilo treba na podlagi sistematične ocene tveganj in ukrepov izkazati, da vodni vir zaradi obrambnih dejavnosti ni nedopustno ogrožen. Predpisani varovalni ukrepi naj bi bili zgolj kurativne narave in za kraški teren popolnoma neustrezni. Vladi očitajo tudi, da je Uredbo o vadišču sprejela brez predhodne celovite presoje vplivov na okolje, s čimer naj bi v konkretnem primeru resno posegla v pravico pobudnikov do zdravega življenjskega okolja.

2. Pobuda je bila poslana v odgovor Vladi. Temu, da obrambne oziroma vojaške potrebe omejujejo rabo zemljišč v lasti pobudnikov, svobodo gibanja in svobodno gospodarsko pobudo pobudnikov, Vlada ne nasprotuje. Trdi pa, da je tudi v primeru, ko bi izhajali iz stališča, da izpodbijana uredba skozi načrtovane prostorske ureditve nakazuje določene vrste vojaških usposabljanj in s tem omejitve lastninske pravice, tak poseg ustavno dopusten, saj ga upravičuje javna korist obrambe države, ter tudi nujen in sorazmeren – za usposabljanje je nujno, da je čim bolj podobno dejanskim bojnim postopkom, določitev varnostnih območij vadišča ter varovalnih ukrepov, ki se izvajajo med usposabljanjem, pa je nujno zaradi zagotavljanja varnosti ljudi, živali in premoženja; v času, ko takšnih aktivnosti ni, pa so zemljišča namenjena primarni dejavnosti, ki jo lahko lastniki izvajajo skladno s področnimi predpisi, ki urejajo njihovo rabo in izkoriščanje. Vlada pojasnjuje, da je bilo v postopku sprejemanja Uredbe o vadišču zadoščeno zahtevam prostorske zakonodaje, ki predvideva pridobitev smernic in mnenj in vsebinsko utemeljitev, če jih pripravljavec ne upošteva. Odgovarja, da izvedbe postopka celovite presoje vplivov na okolje Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15 in 30/16 – ZVO-1) za plane, namenjene izključno obrambi države, ne predvideva. Podrobno pojasnjuje tudi postopek priprave uredbe o vodovarstvenem območju za zajetje Malni in utemeljuje razloge, da vodni vir zaradi obrambnih dejavnosti na območju državnega prostorskega načrta ob upoštevanju omilitvenih ukrepov ne bo dodatno ogrožen.

3. Ustavno sodišče je odgovor Vlade poslalo v izjavo pobudnikom, ki zavračajo razloge Vlade in vztrajajo pri svojih navedbah.

4. Po drugem odstavku 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) Ustavno sodišče pobudo zavrne, če od odločitve ni pričakovati rešitve pomembnega pravnega vprašanja. Ko gre za oceno ustavnosti zakona oziroma oceno ustavnosti ali zakonitosti podzakonskega predpisa, sprejme pobudo za začetek takega postopka Ustavno sodišče torej le tedaj, če bo lahko na njeni podlagi odločilo o pomembnem ustavnopravnem vprašanju.

5. Ustavno sodišče se je z vprašanjem ustavnosti in zakonitosti Uredbe o vadišču že ukvarjalo. Z odločbo št. U-I-164/14 z dne 16. 11. 2017 (Uradni list RS, št. 75/17) je Uredbo o vadišču razveljavilo, učinek razveljavitve pa odložilo za eno leto od objave odločbe v Uradnem listu. Ustavno sodišče je v navedeni odločbi že odločilo o ustavnopravnih vprašanjih, ki so vsebina pobude. Po oceni Ustavnega sodišča pa pobuda tudi ne odpira novih pomembnih ustavnopravnih vprašanj, ki bi terjala odločitev Ustavnega sodišča, zato je pobudo zavrnilo.

6. Zaradi navedene odločitve se Ustavno sodišče ni opredeljevalo do vprašanja, ali so izpolnjene procesne predpostavke za obravnavo pobude.

7. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi drugega odstavka 26. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica